

Protestantse geloofsgemeenschap De Verbinding

8 april 2023

Paasnacht: de andere nacht

Wim Hessels – Verlangen naar het licht

VOORBEREIDING

Lied 598 *Als alles duister is* (tekst: onbekend /
1 x door cantorij, daarna 3 x door allen muziek: Jacques Berhtier)

Als alles duister is,
ontsteek dan een lichtend vuur dat nooit meer dooft,
vuur dat nooit meer dooft.

Vraag (*diaken*) Waarom is deze nacht anders dan alle andere nachten?

De nieuwe paaskaars wordt ontstoken.

Lied 594 *Wachters op de morgen* (tekst: Sytze de Vries /
melodie: Willem Vogel)

cantor Wachters op de morgen, hoever is de nacht?
cantorij Ontwaak wie nog slaapt en sta op uit de dood!
cantor Wachters op de morgen, hoever is de nacht?
cantorij Ontwaak wie nog slaapt en sta op uit de dood!
cantor Wachters op de morgen, hoever is de nacht?
cantorij Ontwaak en sta op, uw licht is opgegaan!

De kaarsen, het witte antependium, het tafelgerei en de Bijbel worden de kerkzaal binnengedragen door de ambtsdragers.

Bij binnenkomst gaat de gemeente staan.

Lied 594 (vervolg)

op de drempel

cantor Licht van Christus!
allen *Licht van Christus!*

halverwege drempel en tafel

cantor Licht van Christus!
allen *Licht van Christus!*

bij de tafel

cantor Licht van Christus!
allen *Licht van Christus!*

*De kaarsen worden geplaatst, het witte antependium wordt opgehangen.
Het tafelgerei wordt op de liturgische tafel geplaatst.
De Bijbel wordt op de kansel gelegd.*

Vraag (diaken) Waarom is deze nacht anders dan alle andere nachten?
Allen *Dit is de nacht van het gedenken, waarin de hemel en de aarde geschapen zijn en de mensen geroepen zijn uit het duister tot het licht.*

Lied 600 *Licht, ontloken aan het donker* (tekst: Sytze de Vries /
cantorij 1 en 2, allen 3, 4 en 5 muziek: Willem Vogel)

1 Licht, ontloken aan het donker,
licht, gebroken uit de steen,
licht, waarachtig levensteken,
werp uw waarheid om ons heen!	2 Licht, geschapen, uitgesproken
licht, dat straalt van Gods gelaat,
licht uit licht, uit God geboren,
groet ons als de dageraad!
3 Licht, aan liefde aangestoken,
licht, dat door het donker brandt,
licht, jij lieve lentebode,
zet de nacht in vuur en vlam!	4 Licht, verschenen uit den hoge,
licht, gedompeld in de dood,
licht, onstuitbaar, niet te doven,
zegen ons met morgenrood!
5 Licht, straal hier in onze ogen
licht, breek uit in duizendvoud,
licht, kom ons met stralen tooien,
ga ons voor van hand tot hand!	

Gemeente gaat zitten

Gebed

1^e lezing Genesis 1: 1-5

¹ In het begin schiep God de hemel en de aarde. ² De aarde was woest en doods, duisternis lag over de oervloed, en over het water zweefde Gods geest. ³ God zei: ‘Laat er licht zijn,’ en er was licht. ⁴ God zag dat het licht goed was, en Hij scheidde het licht van de duisternis; ⁵ het licht noemde Hij dag, de duisternis noemde Hij nacht. Het werd avond en het werd morgen. De eerste dag.

Lied 513 *God heeft het eerste woord* (tekst: Jan Wit /
1 allen, 2 cantorij, 3 en 4 allen melodie: Gerard Kremer)

1 God heeft het eerste woord.
Hij heeft in den beginne
het licht doen overwinnen,
Hij spreekt nog altijd voort.	2 God heeft het eerste woord.
Voor wij ter wereld kwamen,
riep Hij ons reeds bij name,
zijn roep wordt nog gehoord.
3 God heeft het laatste woord.
Wat Hij van oudsher zeide,
wordt aan het eind der tijden
in heel zijn rijk gehoord.	4 God staat aan het begin
en Hij komt aan het einde.
Zijn woord is van het zijnde
oorsprong en doel en zin,

2^e lezing

Exodus 14: 19-22

¹⁹ De engel van God, die steeds voor het leger van de Israëlieten uit was gegaan, stelde zich nu achter hen op. Ook de wolkkolom, die eerst voor hen uit ging, stelde zich achter hen op, ²⁰ zodat hij tussen het leger van de Egyptenaren en dat van de Israëlieten kwam te staan. Aan de ene kant bracht de wolk duisternis, aan de andere kant verlichtte de vuurzuil de nacht. Die hele nacht konden de legers niet bij elkaar komen. ²¹ Toen hield Mozes zijn arm boven de zee, en de HEER liet de zee terugwijken door gedurende de hele nacht een krachtige oostenwind te laten waaien. Hij veranderde de zee in droog land. Het water spleet, ²² en zo konden de Israëlieten dwars door de zee gaan, over droog land; rechts en links van hen rees het water op als een muur.

Lied 169 *De koning van Egypteland* (tekst: Hanna Lam /
1 cantorij, 2 mannen, 3 vrouwen, 4 allen melodie: Wim ter Burg)
refrein allen

1	De koning van Egypteland
trok al zijn legers saam.
Ons lot was echter in Gods hand.
Geprezen zij zijn Naam!	2	Hun ruiters zaten hoog te paard,
hun wagens reden snel.
Maar hoger nog verheven is
Die streed voor Israël.
<i>refr</i>	<i>Zing de Heer, want Hij is hoog verheven,
het paard en zijn ruiters stortte Hij in zee. (2x)</i>		refrein
3	De aarde dreunde van geweld,
de lucht zag zwart van stof.
Maar met ons was de sterkste held.
Zing, Israël, zijn lof.
refrein	4	Zijn adem baande ons een pad,
de wind werd bondgenoot.
De vijand echter vond zijn graf
in 't water van de dood.
refrein

3^e lezing

Ezechiël 36: 24-28

²⁴ Ik leid jullie bij die volken weg, Ik breng jullie uit die landen bijeen en laat je naar je eigen land gaan. ²⁵ Ik zal zuiver water over jullie uitgieten om jullie te reinigen van alles wat onrein is, van al jullie afgoden. ²⁶ Ik zal jullie een nieuw hart en een nieuwe geest geven, Ik zal je versteende hart uit je lichaam halen en je er een levend hart voor in de plaats geven. ²⁷ Ik zal jullie mijn geest geven en ervoor zorgen dat jullie je aan mijn bepalingen houden en mijn regels naleven. ²⁸ Jullie zullen in het land wonen dat Ik aan je voorouders gegeven heb, jullie zullen mijn volk zijn en Ik zal jullie God zijn.

Psalm 126 *Toen God de Heer uit 's vijands macht* (tekst: J.W. Schulte Nordholt
1 en 3 en Jan Wit / melodie: Genève 1551)

1	Toen God de Heer uit 's vijands macht
Sions gevangenen wederbracht
en ons verlostte uit nood en pijn,
scheen het een blijde droom te zijn. | Wij lachten, juichten, onze tongen
verhieven 's Heren naam en zongen.
Toen hieven zelfs de heidenen aan:
'De Heer heeft hun wat groots gedaan'. |
|---|---|--|

3 Wat men hier nu met tranen zaait,
wordt eenmaal met gejuich gemaaid.
Wie 't zaad draagt dat hij zaaien zal,
gaat wenend voort en zaait het al.

Maar bij het feest der eerstelingen
zal hij verheugd het oogstlied zingen.
Dan keert hij weer te goeder uur
en draagt zijn schoven in de schuur.

4^e lezing Jesaja 2: 2-5

² Eens komt de dag dat de berg met de tempel van de HEER rotsvast zal staan, verheven boven de heuvels, hoger dan alle bergen. Alle volken zullen daar samenstromen,
³ machtige naties zullen zeggen: 'Laten we optrekken naar de berg van de HEER, naar de tempel van Jakobs God. Hij zal ons onderrichten, ons de weg wijzen, en wij zullen zijn paden bewandelen.' Vanaf de Sion klinkt zijn onderricht, vanuit Jeruzalem spreekt de HEER. ⁴ Hij zal rechtspreken tussen de volken, over machtige naties een oordeel vellen. Zij zullen hun zwaarden omsmeden tot ploegijzers en hun speren tot snoeimessen. Geen volk zal meer het zwaard trekken tegen een ander volk, geen mens zal nog de wapens leren hanteren. ⁵ Nakomelingen van Jakob, kom mee, laten wij leven in het licht van de HEER.

Lied 447 Het zal zijn in het laatste der tijden (tekst: Jan Wit /
1 allen , 2 cantorij, 3 allen melodie: Frits Mehrtens)

1 Het zal zijn in het laatste der tijden
dat de berg van de tempel verheerlijkt zal staan,
dat de wegen er heen zullen leiden
en de volken der aarde op weg zullen gaan
om de rechten des Heren te leren,
zich tot God en elkaar te bekeren.

2 Als Jeruzalems tinnen gaan blinken
en beschamen der bergen en heuvelen trots,
zal van Sion uit blijde weerklinken
het bevrijdende woord van het koninkrijk Gods.
Tot bescherming van allen die leven
staat de wet van Gods heil er geschreven.

3 En een smidse van 't huis onzes Heren
maakt het zwaard tot een ploegschaar, de speer tot een zicht.
Niemand zal meer een wapen hanteren;
maar zij groeten elkaar in het heldere licht
van de waarheid die eindelijk zal dagen
over mensen van zijn welbehagen.

- ¹ Voor de koorleider. Van David, een psalm.
 HEER, U kent mij, U doorgront mij,
² U weet het als ik zit of sta,
 U doorziet van verre mijn gedachten.
³ Ga ik op weg of rust ik uit, U merkt het op,
 met al mijn wegen bent U vertrouwd.
⁴ Geen woord ligt op mijn tong,
 of U, HEER, kent het ten volle.
⁵ U omsluit mij, van achter en van voren,
 U legt uw hand op mij.
⁶ Wonderlijk zoals U mij kent,
 het gaat mijn begrip te boven.
⁷ Hoe zou ik aan uw aandacht ontsnappen,
 hoe aan uw blikken ontkomen?
⁸ Klom ik op naar de hemel – U tref ik daar aan,
 lag ik neer in het dodenrijk – U bent daar.
⁹ Al verhief ik mij op de vleugels van de dageraad,
 al ging ik wonen voorbij de verste zee,
¹⁰ ook daar zou uw hand mij leiden,
 zou uw rechterhand mij vasthouden.
¹¹ Al zei ik: 'Laat het duister mij opslokken,
 het licht om mij heen veranderen in nacht,'
¹² ook dan zou het duister voor U niet donker zijn –
 de nacht zou oplichten als de dag,
 het duister helder zijn als het licht.

Lied 686 *De Geest des Heren heeft*
 1, 2 en 3

(tekst: Huub Oosterhuis /
 melodie: Bernard Huijbers)

<p>1 De Geest des Heren heeft
een nieuw begin gemaakt,
in al wat groeit en leeft
zijn adem uitgezaaid.
De Geest van God bezielt
wie koud zijn en versteend
herbouwt wat is vernield
maakt één wat is verdeeld.</p>	<p>2 Wij zijn in Hem gedoopt
Hij zalft ons met zijn vuur.
Hij is een bron van hoop
in alle dorst en duur.
Wie weet vanwaar Hij komt
wie wordt zijn licht gewaar?
Hij opent ons de mond
en schenkt ons aan elkaar.</p>
<p>3 De Geest die ons bewoont
verzucht en smeekt naar God
dat Hij ons in de Zoon
doet opstaan uit de dood.</p>	<p>Opdat ons leven nooit
in weer en wind bezwijkt,
kom Schepper Geest, voltooi
wat Gij begonnen zijt.</p>

6^e lezing

Kolossenzen 3: 1-4

¹ Als u nu met Christus tot leven bent gewekt, streef dan naar wat boven is, waar Christus zit aan de rechterhand van God. ² Richt u op wat boven is, niet op wat op aarde is. ³ U bent immers gestorven, en uw leven ligt met Christus verborgen in God. ⁴ En wanneer Christus, uw leven, verschijnt, zult ook u in luister verschijnen, samen met Hem.

Lied 460 *De nacht loopt ten einde* (tekst: H. Oosterhuis / melodie: B. Huijbers)
verzen cantorij, refrein allen

Refrein: 1x cantorij, 1x allen

De nacht loopt ten einde, de dag komt naderbij.

<p>1 Het volk dat woont in duisternis zal weten wie zijn heiland is.
Onverwacht komt van heinde en ver de mensenzoon, de morgenster.
refrein: allen</p>	<p>2 Tekens aan sterren, zon en maan, hoe zal de aarde dat bestaan?
Zo spreekt de Heer: verhef u vrij want uw verlosser is nabij.
refrein: allen</p>
<p>3 Wanneer de zee bespringt uw land en slaat u 't leven uit de hand, weet in uw angst en stervenspijn: uw dood zal niet voor eeuwig zijn.
refrein: allen</p>	<p>4 Zie naar de boom, die leeg en naakt in weer en wind te schudden staat; de lente komt, een twijg ontspruit, zijn oude takken lopen uit.
refrein: allen</p>
<p>5 Een twijgje, weerloos en ontdaan, zonder gestalte, zonder naam. Maar wie gelooft verstaat het wel. Dat twijgje heet: Emmanuel.
refrein: allen</p>	<p>6 Die naam zal ons ten leven zijn. Een zoon zal ons gegeven zijn. Open uw poorten metterdaad dat uw verlosser binnengaat.
refrein: allen</p>

Vraag (*diaken*) Waarom is deze nacht anders dan alle andere nachten?
Allen *Dit is de nacht waarin de gezalfde van God, Jezus de Christus, de banden van de dood verbrak en uit het graf is opgestaan.*

7^e lezing

Matteüs 28: 1-10

Gemeente gaat staan

¹ Na de sabbat, bij het ochtendgloren van de eerste dag van de week, kwam Maria van Magdala met de andere Maria naar het graf kijken. ² Plotseling begon de aarde hevig te beven, want een engel van de Heer daalde af uit de hemel, liep naar het graf, rolde de steen weg en ging erop zitten. ³ Hij lichtte als een bliksem en zijn kleding was wit als sneeuw. ⁴ De bewakers beefden van angst en vielen als dood neer. ⁵ De engel richtte zich tot de vrouwen en zei: 'Wees niet bang, ik weet dat jullie Jezus, de gekruisigde, zoeken. ⁶ Hij is niet hier, Hij is immers uit de dood opgewekt, zoals Hij gezegd heeft. Kijk, dit is de plaats waar Hij gelegen heeft. ⁷ En ga nu snel naar zijn leerlingen en zeg hun: "Hij is opgewekt

uit de dood, en dit moeten jullie weten: Hij gaat jullie voor naar Galilea, daar zul je Hem zien.” Onthoud dat ik jullie dit gezegd heb.’⁸ Ontzet en opgetogen verlieten ze het graf; ze haastten zich om het aan zijn leerlingen te vertellen.⁹ Op dat moment kwam Jezus hun tegemoet en groette hen. Ze liepen op Hem toe, grepen zijn voeten vast en aanbaden Hem.¹⁰ Daarop zei Jezus: ‘Wees niet bang. Ga mijn broeders vertellen dat ze naar Galilea moeten gaan, daar zullen ze Mij zien.’

Acclamatie

(melodie: Koos Damman)

1x cantor, 1x cantorij, 1x allen

De Heer is waar - lijk op - ge - staan!

1x cantor, 1x cantorij, 1x allen

De Heer is waar - lijk op - ge - staan!

1x cantor, 1x cantorij, 1x allen

De Heer is waar - lijk op - ge - staan!

Lied 642 *Ik zeg het allen, dat Hij leeft*
1 allen, 2 cantorij, 3 allen,
4 cantorij, 8 allen

(tekst: Novalis, vert. Ad den Besten /
melodie: Johann Crüger)

<p>1 Ik zeg het allen, dat Hij leeft,
dat Hij is opgestaan,
dat met zijn Geest Hij ons omgeeft
waar wij ook gaan of staan.</p> <p>3 Nu schijnt ons deze wereld pas
der mensen vaderland:
een leven dat verborgen was
ontvangen we uit zijn hand.</p> <p>8 't Is feest, omdat Hij bij ons is
de Heer die eeuwig leeft
en die in zijn verrijzenis
alles herschapeen heeft.</p> | <p>2 Ik zeg het allen, en de mond
van allen zegt het voort,
tot over 't ganse wereldrond
de nieuwe morgen gloort.</p> <p>4 Ten onder ging de sterke dood,
ten onder in de vloed;
nu straalt ons in het morgenrood
zijn toekomst tegemoet.</p> <p style="text-align: right;"><i>Gemeente gaat zitten</i></p> |
|--|---|

Overweging

Lied 630 *Sta op! – Een morgen ongedacht* (tekst: Ad den Besten
1 allen, 2 cantorij, 3 en 4 allen melodie: Melchior Vulpus)

- 1 Sta op! Een morgen ongedacht,
Gods dag is aangebroken,
er is in één bewogen nacht
een nieuwe lente ontloken.
Het leven brak door aarde en steen,
uit alle wonderen om u heen
spreekt, dat God heeft gesproken.
- 2 Hij heeft gezegd: Gij mens, kom uit,
open uw dode oren;
kom uit het graf dat u omsluit,
kom uit en word geboren!
Toen heeft zich in het vroegste licht
de nieuwe Adam opgericht,
ons allen lang tevoren.
- 3 Al wat ten dode was gedoemd
mag nu de hoop herwinnen;
bloemen en vogels, – alles roemt
Hem als in den beginne.
Keerde de Heer der schepping weer,
dan is het tevergeefs niet meer
te bloeien en te minnen.
- 4 Sta op! – Hij gaat al voor ons uit,
de schoot van 't graf ontkomen.
De morgen is vol nieuw geluid,
werp af uw boze dromen.
Waar Hij, ons hoofd, is voorgegaan,
is voor het lichaam nu vrij baan
naar een bestaan volkomen.

Vraag (*diaken*) *Waarom is deze nacht anders dan alle andere nachten?*
Allen *Dit is de nacht waarin wij gedenken dat God ons heeft gewild
en ons heeft geschapen en dat wij met Christus in de doop gestorven zijn,
maar met Hem zijn opgewekt en leven!*

GEBEDEN EN GAVEN

Mededelingen

Tijdens de digitale collecte zingt de cantorij:

Lied 596 *Ontwaak, gij die slaapt* (tekst: Huub Oosterhuis/
melodie: Bernard Huijbers)

Refrein *Ontwaak, gij die slaapt, sta op uit de dood en Christus zal over u lichten.*

- 1 Wij wachten op het licht, maar het blijft donker –
op het licht van de zon, maar wij dolen in de duisternis.
Als blinden tasten wij langs de muur,
tastend als mensen zonder ogen.
Wij struikelen op klaarlichte dag,
in de bloei van ons leven zijn wij als doden. **Refrein**
- 2 Sta op en word helder, uw licht is gekomen.
De glorie van God zal over u lichten.
Hij is een mantel van licht om u heen.
Hij zal u noemen: niet-langer-verlaten.
En 's nachts zal de maan uw licht niet meer zijn
want God de Heer zal een licht voor u zijn. **Refrein**

- 3 Wees hier aanwezig, licht in ons midden,
kom ons bevrijden, dat wij herleven.
God in ons midden, Jezus Messias.
- 4 Licht van de wereld, kom hier aanwezig,
zijt Gij de levende, bron van ons leven,
kom ons bevrijden, Zoon van God.
- 5 Zijt Gij de levende, licht van de wereld.
Wees hier aanwezig, bron van ons leven.
Kom ons bevrijden, Zoon van God.

Refrein

Gebeden dankgebed, voorbeden, stil gebed en Onze Vader
elke voorbede wordt beantwoord met lied 368 f

Gedachtenis aan de doop – Het delen van het licht

*De kaarsen van kindernevendienst en jeugdkapel worden ontstoken aan de paaskaars.
De voorganger nodigt iedereen uit een kaars aan de paaskaars te laten aansteken en
daarna een kring te vormen.*

Tekst aangaande de doopherinnering

voorganger Dat mensen aan God denken,
maar veel meer nog dat Hij aan ons denkt
en ons kende lang voordat wij aan Hem dachten.
Dat mensen in Hem geloven,
maar veel meer nog dat Hij in ons gelooft,
hoezeer wij zijn vertrouwen ook beschamen.
Dat mensen zijn voor zijn weg kiezen,
maar veel meer nog dat Hij ons heeft uitgekozen,
geroepen en bij onze naam genoemd.

Dat alles is eenmaal in ons leven zichtbaar gemaakt,
toen wij gedoopt worden met levend water
en zo het teken ondergingen
van de gewonnen strijd met het stille water van de dood.
Het teken van de doortocht die onmogelijk leek,
het teken van de storm die ging liggen omdat Hij het zei.

ouderling Mensen van levend water zijn wij,
gedoopt in de naam van Hem die leeft.
In deze nacht willen wij gedenken
dat ons dit teken gegeven is.

allen *Wij stemmen opnieuw in
met de woorden van verlangen en geloof
die op de dag van onze doop hebben geklonken.*

Credo

Lied 340b *Ik geloof in God de Vader* (tekst: Apostolische geloofsbelijdenis /
melodie: Paul Chr. van Westering)

Ik geloof in God de Vader, de Almachtige, Schepper des hemels en der aarde. En in Jezus Christus, zijn eniggeboren Zoon, onze Heer, die ontvangen is van de heilige Geest, geboren uit de maagd Maria, die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven, nedergedaald ter helle, ten derden dage wederom opgestaan van de doden, opgevaren ten hemel, zittende ter rechterhand Gods, des almachtigen Vaders, vanwaar Hij komen zal om te oordelen de levenden en de doden. Ik geloof in de heilige Geest, ik geloof één heilige, algemene, christelijke kerk, de gemeenschap der heiligen, vergeving der zonden, wederopstanding des vlees en een eeuwig leven. Amen.

Slotlied *U zij de glorie* (tekst: J.W. Schulte Nordholt / melodie: G.F. Händel)
1 allen, 2 cantorij, 3 allen

- 1 U zij de glorie, opgestane Heer,
U zij de victorie, nu en immermeer.
Uit een blinkend stromen daalde d'engel af
heeft de steen genomen van 't overwonnen graf.
U zij de glorie, opgestane Heer,
U zij de victorie, nu en immermeer.
- 2 Zie Hem verschijnen, Jezus, onze Heer,
Hij brengt al de zijnen in zijn armen weer.
Weest dan volk des Heren blijd' en welgezind
en zegt telkenkere: "Christus overwint."
U zij de glorie, opgestane Heer,
U zij de victorie, nu en immermeer.
3. Zou ik nog vrezen, nu Hij eeuwig leeft,
Die mij heeft genezen, Die mij vrede geeft?
In zijn godd'lijk wezen is mijn glorie groot,
niets heb ik te vrezen in leven en in dood.
U zij de glorie, opgestane Heer,
U zij de victorie, nu en immermeer.

Zegen *afgesloten met gezongen amen*

Orgelspel Carillon uit 24 Pièces en style libre opus 31 van
Louis Vierne (1870 – 1937)

Aan deze dienst werd meegewerkt door:

kosters: Sam en Bea Anes; commissie van ontvangst: vrijwilligers uit de gemeente voorganger: ds. J. Bellwinkel
ouderling van dienst: Peter Baan; diaken van dienst: Willeke van Heijningen
organist: Michiel Ras; de cantorij van de Vredeskerk o.l.v. Maarten Boonstra

Technische realisering van de uitzending op internet:

beeld en geluid door Bram van Rossen en Ronald Bos; webmaster: Peter Baan

Collecte voor zaterdag 8 april

- collecte: De Bakkerij

Meer informatie over de Kerk in Actie collecte van de zondag vindt u op

www.kerkinactie.nl/collecterooster.

U kunt nu en gedurende de komende week digitaal bijdragen met de app **appostel**.

Als gebruik van de app niet gaat, kunt u uw bijdrage ook overmaken naar rekening NL71 INGB 0678 6510 94 van de Protestantse gemeente Leiden

o.v.v. '8 april 2023, De Verbinding'.

Een dienst terugkijken of een preek opnieuw beluisteren?

Dat kan op: www.kerkdienstgemist.nl. Ga naar: PG De Verbinding Leiden